

BM-II.059.1.357.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację, znak: K10INT3540, Pani Posłanki Barbary Dolniak, w sprawie różnic w zakresie zasad ustalania wysokości emerytury, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W ramach reformy emerytalnej ubezpieczeni urodzeni po 1948 r. a przed 1969 r. z wyjątkiem osób pobierających emeryturę, mieli możliwość, w terminie do 31 grudnia 1999 r., na swój wniosek przystąpić do wybranego otwartego funduszu emerytalnego (OFE). W takich przypadkach składka emerytalna jest dzielona na dwie części. Jedna jest ewidencjonowana na koncie w ZUS (I filar emerytalny), a druga podlega przekazaniu na OFE, a od 2014 r. – OFE i subkonta (II filar emerytalny).

Przystąpienie przez ubezpieczonych do OFE stanowiło oświadczenie woli o wyborze ubezpieczenia emerytalnego na zasadach określonych dla osób urodzonych po 31 grudnia 1968 r. Jednocześnie przesądziło o odmiennym poziomie, w dniu przejścia na emeryturę, zgromadzonych środków emerytalnych w ramach II filara emerytalnego w stosunku do środków emerytalnych, które nie podlegały podziałowi i w całości zostały zewidencjonowane na koncie emerytalnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wynika to ze sposobu zarządzania środkami emerytalnymi w ramach II filara, które są inwestowane na rynku kapitałowym przez OFE lub ewidencjonowane na subkoncie w ZUS i waloryzowane w sposób odmienny od waloryzacji środków ewidencjonowanych na koncie w ZUS w ramach I filara.

Dobrowolność członkostwa w OFE wynikała z podjęcia przez ubezpieczonego ryzyka inwestycyjnego, którym charakteryzują się rynki finansowe oraz z rezygnacji z prawa do wcześniejszej emerytury, a także z przyjęcia, że emerytura będzie ustalana na innych zasadach niż w przypadku osób, które nie przystąpiły do OFE. Jednocześnie jednak dawało ubezpieczonym gwarancję, że środki zgromadzone w II filarze będą podlegały dziedziczeniu.

Przyjęcie tych rozwiązań spowodowało, że emerytury osób, które przystąpiły do OFE są obliczane na zasadach uwzględniających odmienną gromadzenia i pomnażania środków na etapie inwestycyjnym oraz uwzględniają gwarancje związane z dziedziczeniem środków z II filara. W związku z tym dla tej grupy ubezpieczonych zostały ustanowione okresowe emerytury kapitałowe regulowane przepisami ustawy z 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926) oraz ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, ze zm.).

Różnice w sposobie wypłaty emerytur dla osób, które nie przystąpiły do OFE wynikają z faktu, że ich emerytury są wypłacane w oparciu o składki, które nie podlegały podziałowi na I i II filar emerytalny, gdyż cała składka na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonych, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego w ZUS.

Reforma emerytalna, w tym kapitałowa część systemu emerytalnego, podlegała ocenie zgodności z przepisami Konstytucji RP. Najszerzej kwestie te były oceniane przez Trybunał Konstytucyjny w ramach sprawy K 1/14 (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 listopada 2015 r., Opublikowano: OTK-A 2015/10/163, Dz. U. poz. 1917). Należy podkreślić, że zasady te nie zostały uznane za niezgodne z Konstytucją RP.

Należy również podkreślić, że do końca 1999 r. nie zostały uchwalone przepisy regulujące wypłatę emerytur ze środków zgromadzonych w OFE. W związku z tym w kolejnych latach konieczne dopiero było wprowadzenie regulacji określających wypłatę, począwszy od 1 stycznia 2009 r., emerytur ze środków zgromadzonych w OFE. W ramach tych regulacji przesądzone, że wypłaty będzie dokonywał ZUS. Regulacje te nie dotyczą jednak osób, które nie przystąpiły do OFE.

Jak już wskazano, różnice w sposobie wypłaty emerytur dla osób, które nie przystąpiły do OFE wynikają z faktu, że ich emerytury są wypłacane w oparciu o składki, które w całości ewidencjonowane były wyłącznie na koncie w ZUS. Tym samym ustalone w powszechnym wieku emerytalnym, wynoszącym dla kobiet 60 lat, świadczenie emerytalne tych ubezpieczonych jest świadczeniem dożywotnim.

Natomiast w przypadku kobiet, które przystąpiły do OFE, okresowa emerytura kapitałowa ustalana w powszechnym wieku emerytalnym jest świadczeniem przejściowym, stanowiącym formę tzw. programowanej wypłaty. Zgodnie z założeniami reformy emerytalnej ustalenie świadczenia dożywotniego jest możliwe dopiero w wieku 65 lat (w obowiązującym powszechnym wieku dla mężczyzn). Wtedy też przyznawane świadczenie staje się świadczeniem dożywotnim, przy zmianie zasad dziedziczenia środków zewidencjonowanych na subkoncie (wypłata gwarantowana do 3 lat, analogicznie jak w przypadku mężczyzn).

Obecnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace w kierunku zmiany tych przepisów. Jednocześnie zapewniam, że w resorcie są analizowane i rozważane wszystkie postulaty zgłaszane przez świadczeniobiorców i osoby ubezpieczone, w tym również dotyczące zmiany przepisów emerytalno-rentowych. Zgłaszane uwagi są dla resortu istotną wskazówką przy podejmowaniu w przyszłości działań w kierunku doskonalenia obowiązujących rozwiązań systemu emerytalno-rentowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/